

فرهنگ ادبیات و هنر

ضمایر [او]

پایان گروگانگیری با خواکین فینیکس!

تماشای «ساکنان زمین» توسط همه مردم اوکراین به این اتفاق پایان داد
خواکین فینیکس بعد از بازی خوبش در جوکر که درخشید و حالا خیلی‌ها در دنیا می‌شناسندش، اما **او** هرگز فکرش را هم نمی‌کرد روزی و روزگاری يك گروگانگیر برای تماشای مستندی از این چهره سینمایی يك کشور را به هم بریزد.
نیویورک تایمز در گزارشی از مذاکرات بی‌نتیجه بین يك گروگانگیر در اوکراین و مقامات پلیس از ۱۲ ساعت خبر داد. یکی از درخواست‌های این گروگانگیر آن بود که رئیس‌جمهور اوکراین به اوکراینی‌ها توصیه کند مستندی با نام «ساکنان زمین» محصول ۲۰۰۵ را که راوی آن خواکین فینیکس است تماشا کنند.

ولادیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین این درخواست را اجابت کرد و در فیس بوك خطاب به مردم نوشت: همه افراد مستند «ساکنان زمین» را تماشا کنند. او پس از ختم ماجرای گروگانگیری این پست را حذف کرد. این فیلم مستند درباره استفاده از حیوانات در صنایع کشاورزی و پروژه‌های علمی است و با فیلم‌هایی که از دوربین‌های مخفی گرفته شده از زنجی که حیوانات در این مسیر می‌برند، پرده برمی‌دارد. از گونه‌شناسی تا نژادپرستی و جنسیت‌گرایی نیز در این فیلم بررسی می‌شود.

انتشار این پست توسط رئیس‌جمهور اوکراین موجب شد تا گروگانگیر همه‌گروگان‌هایش را آزاد کند. به هیچ‌یک از گروگان‌ها آسیبی وارد نشده بود. وی در آغاز صبح نیز پس از صحبت تلفنی با رئیس‌جمهور این کشور سه گروگان‌ش را آزاد کرده بود. او با گروگان‌گرفتن يك اتوبوس و مسافرانش مطالباتش را در توییتر منتشر کرده بود و مقامات دولتی و کلیسای ارتدکس را متهم به تروریست بودن کرده بود.

آن‌طور که مهر نوشته، این گروگانگیر در مدت گروگانگیری فیلم مستند مورد نظرش را به گروگان‌ها هم نشان داده بود. فیلم ساکنان زمین را شان مانسون کارگردانی کرده و خواکین فینیکس راوی فیلم است. ادامه‌ای بر فیلم با عنوان «اتحاد» که در سال ۲۰۱۵ ساخته شد.

ساکنان زمین که برنده جوایز زیادی هم شد با تمرکز بر استفاده‌هایی که انسان‌ها از حیوانات می‌کنند ساخته شده است؛ چه به عنوان حیوان خانگی، غذا و پوشاک و در تفریح و تحقیقات علمی و ظلم‌هایی که طی این اعمال به آنها وارد می‌شود. از این فیلم به عنوان بهترین مستند برای بررسی روابط و علایقی که بین سه ساکن اصلی زمین یعنی طبیعت، حیوانات و انسان‌ها وجود دارد، یاد می‌شود.

برگزاری آیین بزرگداشت شاعر انقلابی بنگلادش

مراسم بزرگداشت هشتاد و چهارمین سالگرد تولد آل محمود، یکی از بزرگ‌ترین شاعران ادبیات بنگلادش در قرن بیستم در بنگلادش برگزار شد. اعضای خانواده و علاقه‌مندان این شاعر به دلیل ویروس کرونا، این روز را با رعایت محدودیت‌های بهداشتی برگزار کردند. آنها دسته‌ای گل را در آرامگاه آل محمود در استان شرقی «برهنمیریا» قرار دادند و نمازهای نافله را به قصد شادی ابدی روح این شاعر ادا کردند. / مهر

نگهداری نفیس‌ترین قرآن جهان اسلام در کتابخانه ملی

قرآن قزوینی کتابت‌شده در سال ۱۲۱۹ قمری، یکی از شاهکارهای هنری در حوزه تذهیب قرآن در دیاست که هر صفحه آن تذهیب ویژه دارد. ویژگی‌های منحصر به‌فرد این قرآن برخی از مجموعه‌داران عربستانی و انگلیسی را بر آن داشته بود تا به هر شکل ممکن و با قیمتی باورنکردنی آن را بخرند. اما تعهد، تعصب ملی و دینی مالک مانع از این کار گردید و سرانجام در سال ۱۲۸۷ این اثر جاودانه به کتابخانه ملی ایران سپرده شد. / ایستنا

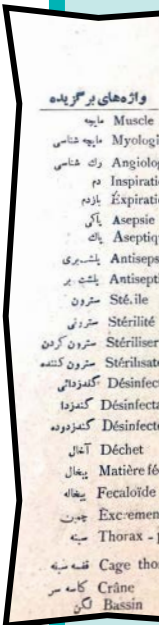
فرهنگستان رادر لغت‌سازی خلاصه کرده‌اند

به اعتقاد من رسالت فرهنگستان زبان و ادب فارسی کاری است که در حال حاضر نیز در این نهاد فرهنگی در حال انجام شدن است. کوشیدن برای تصویب لغت‌های جدید کاری بسیار پیچیده و دشوار است اما باید دانست این تمام کاری نیست که فرهنگستان در این سال‌ها انجام داده‌است. برای مثال دانشنامه‌ها و فرهنگنامه‌هایی که فرهنگستان در این سال‌ها به تدوین آنها همت گمارده‌است خود کاری بسیار مهم است که البته به مردم جامعه به درستی معرفی نشده‌است. من معتقدم بیشتر کارهایی که در فرهنگستان زبان و ادب فارسی انجام شده یا امروز در حال اجرا شدن است، به درستی شناسانده نمی‌شود و بایست که
حیث رسانه‌ای این فعالیت‌ها بیشتر تقویت بشوند. البته فرهنگستان کانال‌های ارتباطی دارد و مدتی نیز در قالب برنامه‌ای در تلویزیون به معرفی فعالیت‌های این نهاد مهم فرهنگی پرداخته می‌شد؛ اما این میزان از کار رسانه‌ای برای مجموعه‌ای به این عظمت کفایت نمی‌کند.

مخالفان فرهنگستان زبان و ادب فارسی به دو دسته تقسیم می‌شوند: دسته اول کسانی هستند که اساسا با زبان فارسی مشکل دارند. جنس مخالفت این دسته بیشتر از جنس سیاسی است و طالب تجزیه در کشور هستند. اینها با اصل نهاد فرهنگستان مشکل دارند و این نهاد در هر دوره‌ای نیز تاسیس شود و فعالیت کند برایشان تفاوتی ندارد. چه در دوره پهلوی باشد چه در جمهوری اسلامی؛ دسته دوم از آنجا که فرهنگستان زبان و ادب فارسی را یک نهاد دولتی و وابسته به حکومت می‌دانند، با آن به مخالفت می‌پردازند حال این مخالفت می‌تواند به خاطر رئیس این مجموعه باشد یا به خاطر حکومت یا هرچه.

اما باید دانست کار عظیمی در حال انجام شدن است. همین دانشنامه زبان و ادب فارسی که از آثار دکتر اسماعیل سعادت است و به همت باید دانست ساخت و ابداع لغت آن هم در این حجم به هیچ وجه کار ساده‌ای نیست. حالا بعضی از این لغت‌ها را مردم می‌پذیرند و بعضی رانه. اما در هر برهه این نهاد افتخار ملی بوده و جزو مهم ترین نهاد‌های فرهنگی و موفق ترین آنها بوده‌است. برخی می‌خواهند فرهنگستان را در لغت‌سازی خلاصه کنند که این اشتباه بزرگی است. فرهنگستان پشتیبان زبان فارسی است و بسیار آبرومند است. البته هیچ نهاد فرهنگی و پژوهشی از ایراد و اشکال خالی نیست چه بسا خود عوامل این مجموعه نیز در هر شماره جدید از یک دانشنامه نیز کامل و بهتر می‌شوند و ایرادات مجلدات قبلی را برطرف می‌کنند؛ چرا که محقق هستند و ویژگی محقق نیز همین است.

قصه‌گوی بارسلون

خوان مارسه، نویسنده اسپانیایی درگذشت؛ اودر حالی یکی از نویسندگان بزرگ اسپانیاست که در ایران اثری از او منتشر نشده‌است

زینب مرتضایی فرد

ادبیات و هنر

طی سال‌های گذشته تا همین چند روز پیش که خبر درگذشتش در رسانه‌های جهان منتشر شد، رسانه‌های ایران هم طبیعتاً منتشرش کردند، مثل دیگر رویدادهای مرتبط با این نویسنده، از جمله دریافت جایزه سروانتس و کلی اتفاقات دیگر... اما اصلا برویم سراغ این‌که خوان مارسه که بوده و چرا نویسنده مطرحی در جهان محسوب می‌شود.

درباره آقای مارسه

خوان مارسه، نویسنده نامدار اسپانیایی در سال ۲۰۰۸ جایزه «سروانتس» مهم‌ترین جایزه ادبی اسپانیایی را به خود اختصاص داده بود و همین چند روز پیش در سن ۸۷ سالگی درگذشت. او که یکی از نامدارترین چهره‌های ادبیات داستانی اسپانیا در نیمه دوم قرن بیستم بود، کار نویسندگی را از سال ۱۹۵۸ آغاز کرده بود. مارسه فقط تا ۱۳ سالگی توانست درس بخواند و پس از دستگیر شدن پدرش در دوره دیکتاتوری ژنرال فرانکو، به کار پرداخت. او کار ادبی را در حالی که تعمیرکار جواهر بود، با انتشار داستان‌های کوتاه در مجلات ادبی شروع کرد و با دریافت جایزه سسامی برای یکی از همین داستان‌ها، با جدیت بیشتری به کار پرداخت.

او با دریافت اولین جایزه خود در سال ۱۹۶۰، به‌زودی به‌عنوان یکی از جوان‌ترین افتخارات ادبی اسپانیا شناخته شد. این جایزه نخستین جایزه در فهرستی بلندبالا از جوایز ادبی بود که در میان آنها می‌توان به جایزه پلانتا، بیبلیوتکا، جایزه آریستیون، جایزه معتبر خوان رولفو و جایزه ملی کتاب اشاره کرد. وی سال ۲۰۰۸ فهرست جوایزش را با دریافت جایزه سروانتس که به‌عنوان نوبل اسپانیا شناخته می‌شود، تکمیل کرد.

مارسه یکی از اعضای گروهی بود که با نام نسل ۱۹۵۰

شناخته می‌شدند و چهره‌های دیگری چون خیمی کیل د بیدما، کارلوس بارالی و خوان گارسیا هوتلانو از دیگر اعضای آن بودند.

دنیای داستان‌سرایی خوان مارسه بر بارسلونایی پس از جنگ داخلی متمرکز بود و حس کودکی او بارها و بارها در آثارش منعکس می‌شد. او به دلیل توصیف مصیبت‌های ناشی از جنگ داخلی ۱۹۳۹-

۱۹۳۶ در آثارش شناخته شده‌است. ایگناسیو اچه‌وریا، نویسنده و منتقد اسپانیایی درباره ی نوشت: من خوان مارسه را بهترین قصه‌گوی اسپانیایی در طول چند دهه می‌دانم.

مهم‌ترین و آخرین رمان او «آخرین بعدازظهر با تریا» بود که سال ۱۹۶۵ منتشر شد. این کتاب درباره وقایع ناراحت‌کننده‌ای است که يك نوجوان از طبقه کارگر سعی دارد تا دختری از طبقه دارای بارسلون را به دست آورد.

مارسه در چندین رمان دیگر نیز تصویری از تحولات اجتماعی اسپانیا را در نیمه دوم قرن بیستم تصویر کرده‌است. به‌همین دلیل نیز وی وقتی ۷۵ ساله بود جایزه چندین هزار یورویی سروانتس را برای همین تصویرگری از زندگی اسپانیا، به‌ویژه مردم ایالت کاتالونیا در دوره جنگ داخلی دریافت کرد. «اگر آنها بگویند من حس می‌کنم» اثری از مارسه است که در دوره حکومت فرانکو توقیف شد و او به‌ناچار آن را در مکزیک منتشر کرد.

عشق سینمای ناراضی از اقتباس‌ها

جایزه خوان رولفو برای همه آثارش نیز در سال ۱۹۹۷ به او اهدا شد. اما مهم‌ترین جایزه‌ای که او گرفت، جایزه سروانتس بود که در سال ۱۹۷۵ تأسیس‌شده و به جایزه نوبل دنیای اسپانیولی‌زبان معروف است. این جایزه که به‌طور متناوب به نویسندگان اسپانیایی و آمریکای لاتین تعلق می‌گیرد، در سال ۲۰۰۸ از سوی پادشاه اسپانیا به خوان مارسه اهدا شد. او که شیفته سینمای آمریکا بود، پس از دریافت این

ماواسپانیا

اگر يك جست و جوی ساده به زبان فارسی انجام دهید و بروید در رده نویسندگان اهل اسپانیا، می‌بینید خیلی هم عجیب نیست که مارسه را چندان نشناسیم. دیگر نویسندگان برنده سروانتس هم تنها خانم ماتوته اسپانیایی است و دیگر نویسنده‌هایی که از آنها نام بردیم، اهل کشورهای دیگری هستند. واقعا چه اتفاقی افتاده که ما نویسندگان اسپانیایی را چندان نمی‌شناسیم، در حالی که نویسندگان آمریکایی و درتبه‌های بعدی فرانسوی و آلمانی در ایران ترجمه می‌شوند و مورد توجه هستند. اما برخی زبان‌ها با توجه کمتری روبه رو هستند. آیا مدهای یادگرفتن يك زبان در این انتخاب‌ها و پرورش مترجمان ایرانی تأثیرگذار است یا ادبیات اسپانیا اندازه گذشته اش سرحال و قیراق نیست؟ این سوال را باید با مترجمان مطرح کرد و دید ماجرا چیست.

عدد سوم

حضور دوباره کژراهه در بازار کتاب

خیلی‌ها به تاریخ معاصر علاقه‌مند هستند و دنبالش می‌کنند. افرادی هم که به‌طور خاص روی حزب توده ایران مطالعه می‌کنند کم نیستند. خبر رسیده چاپ ششم کتاب کژراهه که دربردارنده خاطرات و دیدگاه‌های احسان طبری، ایدئولوژیست ارشد و مفسر مارکسیسم و عضو کمیته مرکزی حزب توده در ایران است از سوی انتشارات امیرکبیر روانه بازار کتاب شد. این کتاب ۴۰۰ صفحه‌ای با قیمت ۴۵ هزار تومان منتشر شده‌است. / جام‌جم دیلی

عدد چهارم

مستندهای ایرانی در زاگرب

جشنواره بین‌المللی مستند کرواسی (زاگرب‌داکس) دو فیلم ایرانی را در بخش رقابتی اصلی سال ۲۰۲۰ خود انتخاب کرده‌است. مستند «خلاف‌عقربه‌های ساعت» ساخته جلال وفاپی و «سایه‌های بی‌خورشید» از مهرداد اسکویی، دو نماینده سینمای ایران در بخش رقابتی شانزدهمین جشنواره مستند زاگرب‌داکس در کرواسی هستند. این جشنواره قرار بود اسفندماه برگزار شود اما به‌دلیل شیوع ویروس کرونا به تعویق افتاد و گفته می‌شود امسال در تاریخ ۹ آبان بدون مهمان خارجی برگزار خواهد شد. / ایستنا

کتاب [عطف]

انتشار يك رمان عاشقانه کرونایی

رمان «دوران کوران» نوشته سیدحسام‌الدین رایگانی توسط انتشارات کتابستان معرفت منتشر و راهی بازار نشر شد. رمان «دوران کوران» نوشته سیدحسام‌الدین رایگانی به‌تازگی توسط انتشارات کتابستان معرفت منتشر و راهی بازار نشر شده‌است. این رمان، داستانی عاشقانه را در روزگار شیوع کرونا دربرمی‌گیرد و حقایقی از کادر درمانی و فضای بیمارستان‌هایی را تصویر می‌کند که با کرونا می‌جنگند. این حقایق در برخی فرازاها با تخیل نویسنده تلفیق شده‌اند. کتابستان معرفت ضمن خبر انتشار این کتاب، اعلام کرده آن را در راستای قدردانی از زحمات کادر درمانی کشور و تولید آثار ادبی مرتبط با مسائل روز چاپ کرده و به مخاطبانی هم که این کتاب را به دست می‌گیرند گفته: «این کتاب را بخوانید و پس از آن، هرچه می‌توانید رعایت نکنید!» سیدحسام‌الدین رایگانی که پیش از این، کتاب «ایهام» را نوشته، برای نوشتن کتاب جدید خود به بیمارستان‌های مسیح‌دانشوری، بحث و بقیه... رفته و ضمن گفت‌وگو با کادر درمانی ازجمله پزشکان و پرستاران، رمان خود را نوشته‌است.
بستر زمانی داستان «دوران کوران» دو ماه ابتدایی شیوع کروناست. این کتاب با ۳۱۳ صفحه و قیمت ۴۵ هزار تومان منتشر شده‌است. / جام‌جم دیلی

